

Läget på energimarknaderna Olja, naturgas, kol och utsläppsrätter

Vecka 45, 2017

2017-11-07

Sammanfattning

De senaste två veckorna har oljepriserna stigit till rekordnivåer efter den kraftiga nedgången 2014. Flera faktorer har spelat in, bland annat ökad oro och lägre oljeproduktion från Irak och irakiska Kurdistan efter att centralregeringen i Irak återtagit staden Kirkuk och delar av gränsen mot Turkiet som länge har kontrollerats av KRG. Den globala oljemarknaden verkar nu vara i ett läge där den svarar främst på stärkande prissignaler och flera faktorer är tillfälligt stärkande. Under veckan som gick rapporterade den amerikanska myndigheten Energy Information Agency, EIA, om fortsatt lägre kommersiella lager för råolja och i förra veckan också för bensin.

Efter helgens händelser i Saudiarabien steg oljepriserna ytterligare igår. Det var i lördags som omvärlden nåddes av nyheten att Saudiarabiens kronprins Mohammad bin Salman begärt att flera högt uppsatta personer i Saudiarabien ska häktas till följd av anklagelse om korruption.

Den nordvästeuropeiska efterfrågan på gas gick upp under förra veckan till följd av kallare temperaturer samt stigande kolpriser vilket triggade bränslebyte på vissa marknader. Spotpriserna på såväl den holländska hubben TTF som den brittiska hubben NBP reagerade med att gå upp, som resultat av en stigande efterfrågan. Uttag ur lager uppgick under förra veckan på den europeiska marknaden till 0,25 miljarder kubikmeter som resultat av kallare temperaturer och ökad efterfrågan.

Förrförra veckan inleddes med en nedgång av kolpriserna för nästkommande kalenderår, från föregående veckas rekordnivåer. Detta berodde delvis på mildare väder och mycket vind som gynnade elproduktion från vindkraft. Nedgången i det europeiska kolpriset låg i linje med en nedgång i det australiensiska benchmarkpriset Newcastle. I mitten av förra veckan handlades europeiska kolterminer för nästkommande kalenderår för 87,9 dollar per ton, vilket är det högsta priset på fyra och ett halvt år.

Priserna på utsläppsmarknaden har de senaste två veckorna fortsatt varit volatila och har handlats från strax över 7 euro per ton till knappt 8 euro per ton.

Innehåll

Oljemarknaderna	2
Nyheter i korthet: Olja	4
Naturgasmarknaderna	6
Nyheter i korthet: Naturgas	8
Kolmarknaderna	11
Utsläppsrätter	12

Priser vid stängning efter vecka 44

Olja	ICE Brent, front month		
	62,07	USD/fat	↑
Naturgas	ICAP TTF, day ahead		
	18,25	EUR/MWh	↓
Kol	ICE AP12, front month		
	94	USD/ton	↓
Utsläppsrätter	ICE EUA, Dec contract		
	7,88	EUR/ton	↑

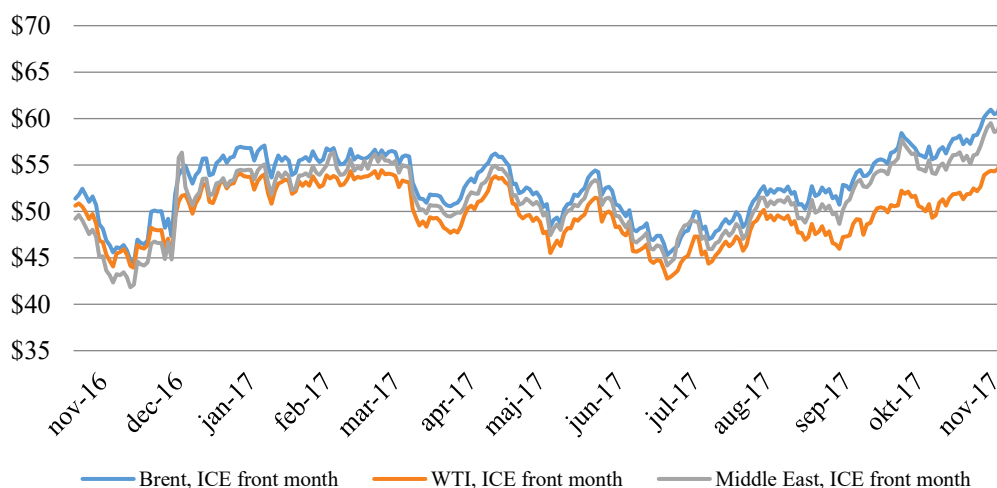
Oljemarknaderna

De senaste två veckorna har oljepriserna stigit till rekordnivåer efter den kraftiga nedgången 2014. Flera faktorer har spelat in, bland annat en ökad oro och en lägre oljeproduktion från Irak och irakiska Kurdistan efter att centralregeringen i Irak återtog staden Kirkuk och delar av gränsen mot Turkiet (för mer information, se förra marknadsbrevets Nyheter i korthet). Irak har dock meddelat att landet ska öka sin oljeproduktion i södra delar av landet för att kompensera för en tillfällig minskad oljeproduktion i de norra delarna.

Efter helgens händelser i Saudiarabien steg oljepriserna ytterligare igår. Det var i lördags som omvärlden nåddes av nyheten att Saudiarabiens kronprins Mohammad bin Salman begärt att flera högt uppsatta personer i Saudiarabien ska häktas med anklagelse om korruption.

Samtidigt har marknaden under de två senaste veckorna reagerat positivt på uttalanden om en eventuell förlängning av produktionstaket som bland andra OPEC och Ryssland ingick i november 2016. Bland annat uttalade Saudiarabiens energiminister Khalid al-Falih i förrförra veckan att OPEC är ”beslutade att göra vad som krävs för att minska globala lager till normala nivåer”. I förra veckan uttalade OPEC:s generalsekreterare Mohammad Barkindo att både Saudiarabiens kronprins Mohammad bin Salman och Rysslands president Vladimir Putin verkar vara positivt inställda till en 9 månaders förlängning av avtalet, som i nuvarande form gäller till och med mars 2018. Nyhetsbyrån Bloomberg rapporterade i förra veckan också att Iraks oljeminister Jabbar al-Luaibi uttalat att Irak stödjer ett eventuellt beslut från OPEC att stärka oljepriserna ytterligare.

Råoljepriser (USD/fat)

Källa: Montel

Flera av de stora oljebolagen har också rapporterat goda finansiella resultat för tredje kvartalet vilket verkar ha lugnat marknaden något och bekräftat att den svettigaste tiden för oljebolagen den här omgången är över och att de stora oljebolagen har lyckats anpassa sig till en ny vardag med lägre priser och pressade marginaler.

Under veckan som gick rapporterade den amerikanska myndigheten Energy Information Agency, EIA, om fortsatt lägre kommersiella lager för råolja och i förra veckan också för bensen.

EIA:s Monthly Energy Review, MER, publicerades i slutet av oktober och visar statistik från USA i juli i år. Rapporten visade på en ökad amerikansk export av primärenergi (råolja, petroleumprodukter, naturgas) om 29 procent och en minskad import av primärenergi med 6 procent i juli 2017 jämfört med samma månad 2016. Huruvida det är en kortsiktig effekt av ökad amerikansk produktion eller om det speglar USA:s nya energioberoende under Trump-administrationen, återstår att se.

I början av november återupptog den nigerianska milisgruppen Niger Delta Avengers sina hot mot oljebolag verksamma i Nigerdeltat och meddelade att den vapenvila som gällt under 2017 officiellt är över. Nigeriansk produktion har tidigare stött på problem med skadegörelse på bland annat rörledningar från milisgrupper.

Nyheter i korthet: Olja

Utländska investering i rysk oljesektor ökar

Marknad/investeringar: Enligt nyhetsbyrån Platts har utländska investerare börjat komma att spela en allt större del i den ryska oljeindustrin. Enligt Rysslands energiminister Alexander Novak har andelen utländska investeringar i ryska projekt ökat med knappt 50 procent under de senaste åren. Detta trots att sanktioner mot landet etablerades 2014. Enligt Novak utgör utländska investeringar nu 37 procent av total rysk produktion. Rysslands totala råoljaproduktion uppgick till ungefär 10,907 miljoner fat per dag i september.

Efter försämrade relationer mellan USA och EU och Ryssland och EU efter den politiska krisen i Ukraina 2014 har Ryssland alltmer vänt sig mot Asien för att diversifiera sin kundbas och söka andra samarbeten. Hittills är det främst företag i Kina och Indien som ingått samarbeten med ryska företag, men enligt Platts vill nu Ryssland utöka samarbetet med bland andra Japan och, som rapporterats om tidigare i marknadsbrevet, också Saudiarabien och andra länder i Mellanöstern. Bland de senaste i en rad av affärer var när det kinesiska privatägda energi- och finanskonglomeratet CEFC China Energy köpa 14,2 procent av det ryska statligt delägda oljebolaget Rosneft.

Lundin Petroleum visar ökad produktion

Marknad/NKS: Svenska oljebolaget Lundin Petroleum har visat på en ökad produktion under årets tredje kvartalet tack vare en ökning i produktionen från Edvard Grieg-fältet. Bolaget visar även på en god utveckling i det gigantiska Johan Sverdrup-fältet.

Stockholmslistade Lundin Petroleum meddelade i onsdags (1/11) att företagets produktion för tredje kvartalet har ökat till dryga 89 000 fat per dag från 67 500 fat per dag under samma tidsperiod 2016, tack vare Edvard Grieg-fältet som startade sin produktion 2015. Produktionen är bättre än förväntat och företaget tror att produktionen kan komma att öka ytterligare under årets sista månader. Produktionskapaciteten för Edvard Grieg-fältet har utökats till 145 000 fat per dag, vilket är 15 procent över dess designade nivå. Samtidigt finns en risk för flaskhalsar i områdets infrastruktur.

VD Alex Schneider säger att företaget aldrig varit i en bättre position att göra vinst på dagens oljemarknad och ser att produktionen kommer att dubblas till slutet av 2022, samtidigt som driftskostnaderna är under 5 dollar per oljefat. Schneider meddelade även att utvecklingen av Johan Sverdrup-fältet, som Lundin Petroleum äger 23 procent av, går enligt planerna och första fasen planeras att vara i drift sent 2019. Den första fasen väntas producera 440 000 fat per dag och den andra fasen som planeras att inledas 2022 har en kapacitet om 660 000 fat per dag. Kostnaderna för Johan Sverdrup har visat sig 25 procent lägre för första fasen och 50 procent lägre för fas två.

Lundin Petroleum ökade sin vinst med 34 procent under tredje kvartalet till 226 miljoner USD 2017.

Saudiarabien sänker sitt break-evenpris – brädas fortfarande av oljejättarna

Marknad/politik: I en rapport från Internationella valutafonden, IMF, uppskattas Saudiarabien ha sänkt sitt break-evenpris för olja till cirka 70 dollar per fat från tidigare runt 100 dollar per så sent som 2014. Break-evenberäkningarna representerar den nivå på oljepriset som landets budget behöver för att balanseras och har ingenting med marginalkostnaden för oljeproduktion i landet att göra. Saudiarabien, liksom flera av landets grannar kring Persiska viken, har några av de lägsta produktionskostnaderna för olja i världen, vanligtvis runt 10 dollar per fat. Landet är dock i väldigt hög utsträckning beroende av oljeexporten för sina budgetintäkter. Växande statsapparater under inte minst decenniet innan oljeprisfallet 2014 har resulterat i att länderna runt Persiska viken gjort sig beroende av höga oljepriser för att finansiera sina budgetar.

Saudiarabien har dessutom under de senaste åren kommit att bedriva en allt dyrare och mer expansiv utrikespolitik i sina försök att motverka Irans inflytande i regionen. Till det kommer långtgående militärt stöd till anti-regimgrupper i Syrien och ett dyrt krigsengagemang i Jemen. Detta har tvingat Saudiarabien att dra åt svängremmen snabbare än grannländerna i regionen, bortsett från Irak. Oljepriset har under den senaste veckan etablerat sig över 60 dollar per fat, vilket innebär att en balanserad budget ännu inte är fullt i sikte för kungariket.

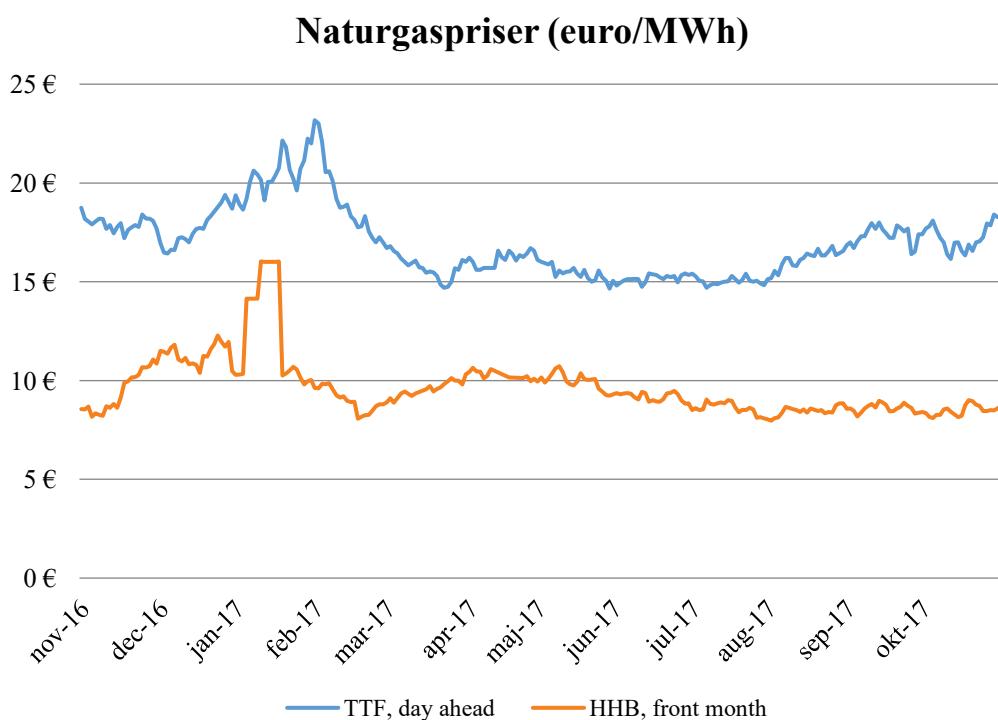
Samtidigt har kvartalsrapporterna börjat strömma in från de stora oljebolagen och deras åtstramnings- och effektiviseringspaket har gett goda resultat. Positiva kassaflöden, vinster och höjda utdelningar eller aktieåterköp har hittills flaggats från i princip alla oljejättarna. Nedlagda projekt och hårdbantade investeringsplaner, tillsammans med omfattande omstruktureringar och effektiviseringar, har sänkt de stora bolagens break-evenpris ned mot 40 dollar per fat. Med hänsyn taget till företagets behov att leverera de för finansmarknaden så viktiga utdelningarna eller aktieåterköpen har de fortfarande lyckats sänka sin break-evennivå långt under 55 dollar per fat, enligt en färsk analys av nyhetsbyrån Bloomberg. Shell, Total och BP hade exempelvis fortsatt ett behov av att finansiera sina utdelningar och återköp under Q3 med nyemissioner och upplåning.

Den senaste tidens uppgång i oljepriset bådär dock gott för företagets totala lönsamhet under Q4 och framåt, även om något trendbrott för ökad investeringstakt ännu inte kan skönjas. Industrin ”har ännu inte nått peak-diet” skojade BP:s VD Bob Dudley i en kommentar till Bloomberg nyligen. Storbolagens målbild är effektiviseringar som möjliggör en total lönsamhet, inklusive bibehållna utdelningar och återköp av aktier vid oljeprisnivåer på mellan 30–40 dollar per fat.

Naturgasmarknaderna

Den nordvästeuropeiska efterfrågan på gas gick upp under veckan till följd av kallare temperaturer samt stigande kolpriser vilket triggade bränslebyte på vissa marknader. Spotpriserna på såväl den holländska hubben TTF som den brittiska hubben NBP reagerade med att gå upp som resultat av den stigande efterfrågan. Även månadskontrakten på de två hubbarna gick upp då prognoser visar på kallare temperaturer samt att kärnkraftskapaciteten i Frankrike kommer att begränsas ytterligare de kommande månaderna.

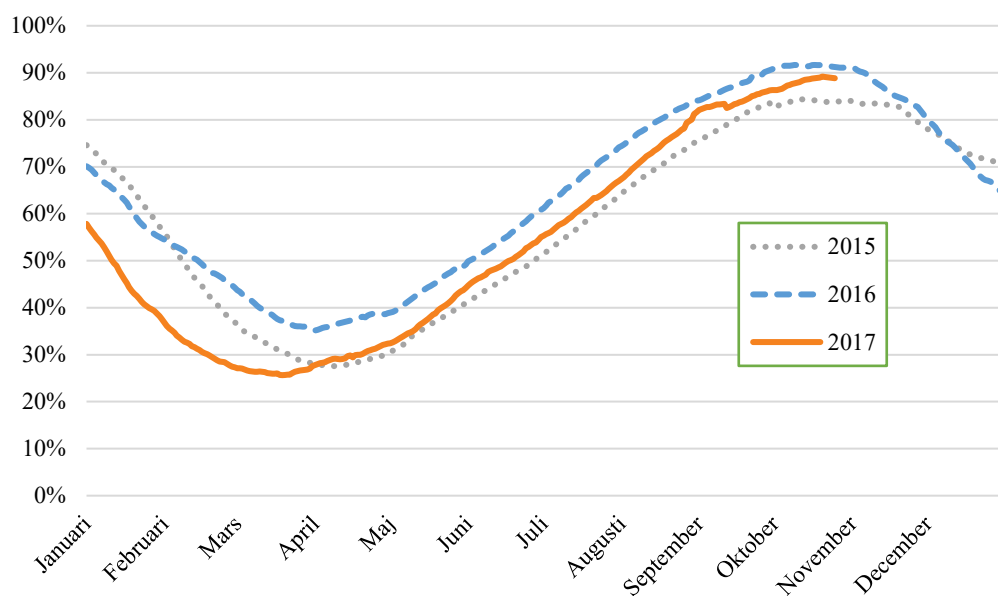
Den norska exporten har stigit de senaste två veckorna trots vissa mindre oplanerade underhållsarbeten. Den europeiska LNG-importen har varit lägre än många förväntade sig under hösten men rapporter visar på att LNG-lagren bland de nordvästeuropeiska lagren är relativt höga. Den ryska exporten fortsätter att öka och gick under förra veckan upp med 17 miljoner kubikmeter vecka/vecka.

Källa: Montel

Uttag ur lager uppgick under förra veckan på den europeiska marknaden till 0,25 miljarder kubikmeter som resultat av kallare temperaturer och en ökad efterfråga. De största uttagen skedde dock på den italienska marknaden vilket berodde på vissa kapacitetsbegränsningar på just den italienska marknaden. Den senaste veckan visar dock på att marknaden gått in i uttagssäsongen med kallare temperaturer.

Fyllnadsgrad gaslager EU totalt

Källa: GSE minus strategiska reserver

Nyheter i korthet: Naturgas

USA släpper historiskt många leasingavtal för olja och gas

Policy/US shale: I slutet av oktober meddelade USA:s inrikesminister Ryan Zinke att Inrikesdepartementet föreslår den största försäljningen av olja- och gasleasingavtal hittills. Det är närmare 77 miljoner hektar som ska säljas ut i Mexikanska golfen, utanför Texas, Louisiana, Mississippi, Alabama och Florida.

Den föreslagna försäljningen (Lease Sale 250) är planerad till mars 2018 och inkluderar allt tillgänglig icke-leasad område i buktens yttre kontinentalsockel. Den förra försäljningen (249) av leasingavtal hölls i augusti och genererade 121 miljoner dollar i intäkter från auktionen. Den kommande försäljningen inkluderar 14 375 icke-leasade områden i djup som varierar från 3 till 3 400 meters djup.

Enligt Zinke är försäljningen en del av president Donald Trumps strategi att göra USA ”energidominant” och går hand i hand med den politiska viljan att öka jobbtillfällena inom olje- och gasindustrin minska importberoende. Zinke menar att genom att tillgängliggöra så stora områden som möjligt för utvinning erbjuder industrin största möjliga chans att frodas, även i en lågprismiljö.

Den uppskattade volymen som beräknas resultera från försäljningen rör sig mellan 0,21 till 1,12 miljarder fat olja och mellan 15,57 till 125 miljarder kubikmeter gas. De villkor som finns angivna i förslaget (Proposed Notice of Sale) är inte slutgiltiga utan kan komma att ändras till den sista versionen (Final Notice of Sale), vilken publiceras minst 30 dagar innan försäljningen ska äga rum.

Amerikanska Bureau of Ocean Energy Management, BOEM, uppskattar att den yttre kontinentalsockeln som ligger i Mexikanska golfen innehåller omkring 48 miljarder fat tekniskt tillgänglig olja samt knappt 3993 miljarder kubikmeter tekniskt tillgänglig gas.

Ryska Novateks samarbete med kinesiska partners i Arctic 2 LNG

Produktion/LNG: Den ryska gasproducenten Novatek meddelade i förra veckan att företaget signerat ett avtal med den kinesiska banken China Development Bank (CDB) och det statsägda oljebolaget CNPC om att utveckla ytterligare ett LNG-projekt i Arktis. Såväl CDB som CNPC har varit involverade i Novateks första LNG-projekt Yamal LNG, och kommer nu alltså utöka detta samarbete genom projektet Arctic LNG 2.

Produktionen för Arctic LNG 2 är lokaliserat offshore nära den avlägsna Gydanhalvön i norra delarna av Västsibirien. Uppstarten för projektet planeras till efter 2020 och italienska Saipem kommer att stå för konstruktionen.

Överenskommelsen mellan Novatek och CNPC inbegriper parternas samarbete kring implementeringen av projektet samt samarbeten kopplade till marknadsfrågor, såsom själva handel och utveckling av infrastruktur. Grundaren av Novatek, Leonid Mikhelson, meddelade att Novatek och CNPC har goda erfarenheter av att arbeta tillsammans under liknande projekt och tillade att Arctic LNG 2 öppnar upp för nya möjligheter på den

kinesiska marknaden, som idag står för den starkaste efterfrågetillväxten på gas globalt sett.

Nord Stream 2 utvärderar amerikanska riktlinjer för tolkning av sanktioner

Policy/infrastruktur: Infrastrukturprojektet Nord Stream 2, som ägs av det statliga ryska gasföretaget Gazprom, meddelade under förra onsdagen att det närmare undersöker de riktlinjer som publicerades av det amerikanska utrikesdepartementet under förra tisdagen. Riktlinjerna behandlar möjligheten att införa sanktioner mot företag som bland annat investerar i ryska exportgasledningar. Riktlinjerna ska förtydliga vad som gäller kring möjligheten att införa så kallade flexibla sanktioner, som skulle kunna riktas mot aktörer som investerar i ryska gasledningar, såsom Nord Stream 2 och TurkStream.

Riktlinjerna är inte sanktionsåtgärder i sig, utan information för att tydliggöra potentiella effekter av åtgärder i sektion 232 i lagen Countering America's Adversaries Through Sanctions Act (CAATSA). Riktlinjerna inkluderade en notis om att vid en eventuell implementering av sanktioner skulle företag som gjort investeringar, som ryms inom sanktionerna, från och med den andra augusti 2017 kunna komma att påverkas. Investeringar gjorda innan den tidpunkten berörs enligt riktlinjerna inte. Detta innebär att de finansieringsavtal som gjordes mellan Gazprom och fem europeiska företag i april i år inte skulle påverkas. Riktlinjerna underströk också att lagen inte skulle påverka investeringar eller aktiviteter som relateras till reparation eller underhåll av befintliga ledningar.

Uppdateringen från amerikanska utrikesdepartementet tydliggjorde också att sanktionerna är så kallade diskretionära, flexibla, och att den amerikanska utrikesministern i samråd med amerikanska finansministern vid en implementering ska ”koordinera med allierade till USA”.

USA:s president, Donald Trump, signerade den nya lagen om sanktioner mot Ryssland den andra augusti 2017 för att till synes pressa Moskva i Ukrainafrågan. Med lagstadgade sanktioner har nu Trump makten, men inte skyldigheten, att genomföra åtgärder mot företag som investerar i eller erbjuder särskild service till ryska energiexporterande ledningar.

LNG etablerar sig i Göteborgs hamn

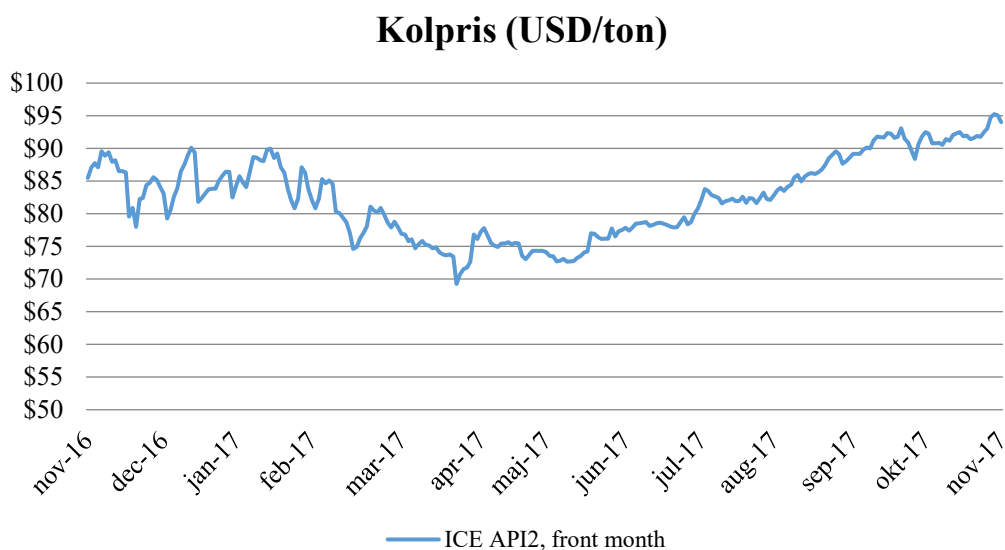
Infrastruktur/LNG/bunker: I förrförra veckan genomfördes för första gången i Göteborgs hamn en LNG-bunkring samtidigt som lastning skedde. Tidigare i oktober bunkrades också LNG med metoden ship-to-ship i hamnen. Utvecklingen av LNG-bunkring i Energihamnen i Göteborg signalerar att hamnen och branschens satsning på LNG som bunkerbränsle går framåt och att LNG som marint bränsle har en framtid. Leverantör av gasen var företaget Skangas.

Energihamnens operativa chef Dan-Erik Andersson menar på att utveckling av både antalet LNG-bunkringar i hamnen och den tekniska utvecklingen är ett genombrott och att utvecklingen har drivits på från flera håll.

Kolmarknaderna

Förrförra veckan inleddes med en nedgång av kolpriserna för nästkommande kalenderår, från föregående veckas rekordnivåer. Detta berodde delvis på mildare väder och mycket vind som gynnade elproduktion från vindkraft. Nedgången i det europeiska kolpriset låg i linje med en nedgång i det australiensiska benchmarkpriset Newcastle. I mitten av veckan var det europeiska kolpriset API 2 relativt icke-volatilt, då World Coal Leaders Network Conference hölls i Barcelona. Mot slutet av veckan var handeln normal och priset steg en aning.

Källa: Montel

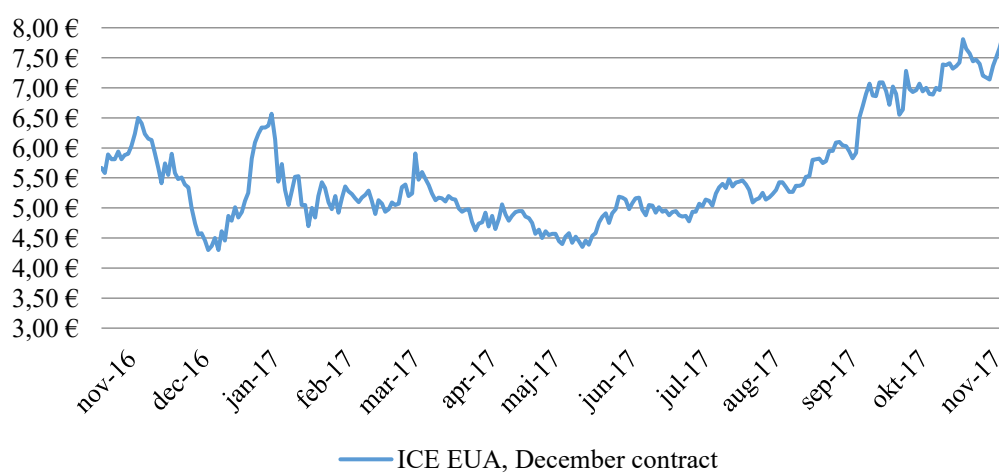
I Australien har det diskuterats om ytterligare strejker vid Glencore-ägda gruvor, och fraktföretaget Pacific National meddelade att ytterligare en helgstrejk skulle genomföras.

I mitten av förra veckan handlades europeiska kolterminer för nästkommande kalenderår för 87.9 dollar per ton, vilket är det högsta priset på fyra och ett halvt år. Risker för strejker i både Sydafrika och Australien medför att produktionen kan minska. En analytiker på Utilyx hävdar dock att den uppåtgående trenden, som setts sedan sommaren håller på att avta, men att strejkvarningarna bidrar till att hålla priset uppe. Mycket beror också på hur den inhemska produktionen i Kina utvecklar sig.

Utsläppsrätter

Priserna på utsläppsmarknaden har de senaste två veckorna fortsatt varit volatila och har handlats från strax över 7 euro per ton till knappt 8 euro per ton. Priset började nedåtgående för att den senaste veckan visa en uppåtgående trend. Handlare spekulerar i att priset troligtvis kommer att bestå över 7 euro per ton även efter trilogssamtalen om utsläppsmarknadens utformning efter 2021 den åttonde november. Den stora frågan nu är snarare hur Brexit hanteras då brittiska lagstiftare har föreslagit att Storbritannien fortsätter ingå i utsläppsmarknaden i ytterligare två år efter Brexit, till 29 mars 2019.

Utsläppsrättspris euro/ton

Källa: Montel